

20 DECEMBER 2009 – VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Twee dames van stand

IN DE VOORBIJE WEKEN ONTMOETTEN we de grote adventsfiguren. De profeet Jesaja, met zijn dromen over een wereld vol vrede. Een kind, dat zijn hand in een addernest mag steken zonder gebeten te worden. Zwaarden omgesmeed tot ploegen. Dromen van een wereld zonder geweld en zonder wreedheid. En ooit in de toekomst: een herder die koning wordt, een koning als een herder. 'Jesus' zal zijn naam zijn, 'God bij ons'. We kwamen ook Johannes de Doper tegen, de ruwe woestijnprofeet met een poncho van kamelhuid en een bord geroosterde sprinkhanen, de strenge asceet: „Bekeer je tot de enige God. Slecht de heuvels, maak de weg vrij. Maar begin met kleine dingen. Doe je plicht, wees rechtvaardig en correct in zaken, trouw in je liefde.”

In de eerste lezing van deze zondag horen we de profeet Micha: „De Heer laat de mensen niet aan hun lot over. In veiligheid zullen zij wonen. Hij zal een man van vrede zijn.” En in het evangelie van vandaag komen de laatste twee figuren op het toneel. Twee vrouwen. Elisabet en Maria.

Twee vrouwen. In de evangelies is het eerste en het laatste woord aan vrouwen. De underdogs in die samenleving, toen nog veel meer dan nu. Zo zal Maria Magdalena de eerste zijn die de verrezen Jezus ontmoet. En zij zal de mannelijke apostelen overtuigen. Vandaag staan twee vrouwen aan het begin van het Jezusavontuur. Elisabet en Maria treden hier niet enkel op als vrouwen in de lichamelijke zin van het woord. Het gaat zoveel dieper: zij zijn symbool voor de mensen die kunnen ontvangen. En daarom kunnen zelfs mannen – met veel moeite – zo'n ontvankelijke mensen worden.

Ontvankelijke vrouwen krijgen antwoord. Natuurlijk. Een antwoord van het leven zelf. Ze zijn allebei in verwachting. Voor Elisabet was het al te laat. Post-meno-pauze. Kans gemist. Maar dit is geen les biologie. Het gaat weer zoveel dieper. Omdat God van Elisabet houdt, is er geen 'te laat'. En voor Maria is het te vroeg. Zij is nog niet getrouwd. Maar omdat God van Maria houdt, en omdat zij zijn liefde toelaat, is er geen 'te vroeg'. Nieuw leven kan altijd, om het even waar en wanneer, 'uit den hoge'. Zo worden vrouwen, al het hele Eerste Testament door, draagsters van de geschiedenis. Veel grote leiders en profeten zijn geboren uit menselijke onvruchtbaarheid, zoals Isaak uit Sara en Abraham, Samuel uit Hanna en Elkana.

Twee vrouwen in verwachting, maar de rollen worden omgekeerd. God draait altijd menselijke machtsrollen om. Naar joodse maatstaven is Elisabet de meerdere van Maria. Elisabet en haar man behoren immers tot de priesterklasse. Ze wonen in Juda, dicht bij Jeruzalem. En Elisabet is verreweg de oudste. Nog een prioriteit, toen. Mirjam is een jong, ongehuwd meisje uit het achterlijke noorden, waar ze dialect spreken. Maar Elisabet begroet Mirjam-uit-het-noorden als een prinses: „Jij, achtere-loos, achterlijk en argeloos meisje, jij wordt de moeder van de Herder-Koning. God-zijdank”.

Twee vrouwen in verwachting, oud en jong en het lijkt of ze een duet zingen. Een lied over omgekeerde rollen. Een lied is veel machtiger dan gebalde vuisten. *We shall overcome one day!* Maria's antwoordlied is sterker revolutionair dan de Internationale en krachtiger dan Beethovens *Alle Menschen werden Brüder*. „Genade is Gods kracht, maar alle hoogmoed, al onze eigenwaan ontmaskert Hij. Alle machthebbers stoot Hij van hun tronen. Arme en kleine mensen maakt Hij groot. Wie honger hebben, geeft Hij overvloed en rijken stuurt Hij heen met lege handen.”

Waar mensen zeggen 'verloren', oud en onvruchtbaar, zegt God niet 'gewonnen', maar 'gevonden' (Dietrich Bonhoeffer). Want wat is verlies of winst? Dit zijn magere menselijke patronen uit het machtsdenken. God zegt: 'gevonden', goed bevonden, teruggevonden, voorgoed gevonden.

We zijn nu wel heel dicht bij Kerstmis.

EERSTE LEZING

MICHEA 5, 1-4a

Dit zegt de Heer: „Gij, Betlehem Efrata, het kleinste onder Juda's geslachten, uit u zal geboren worden Hij die over Israël moet heersen. In het verre verleden ligt zijn oorsprong, in lang vervlogen dagen.” Daarom zal de Heer hen niet langer overlaten aan hun lot dan tot de tijd dat de moeder haar kind gebaard heeft. Dan komt de rest van zijn broeders weer samen met de zonen van Israël. Dan neemt Hij de macht in handen en zal hen hoeden door de kracht van de Heer, door de verheven Naam van de Heer zijn God.

In veiligheid zullen zij wonen, omdat zijn macht zal reiken tot aan de uiteinden der aarde. Hij zal een man van vrede zijn.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE HEBREEEN 10, 5-10

Broeders en zusters,

Als Christus in de wereld komt, zegt Hij tot de Vader: „Slachtoffers en gaven hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij een lichaam bereid. Brandoffers en zoenoffers konden U niet behagen. Toen zei Ik: 'Hier ben Ik. Zoals er in de boekrol over Mij geschreven staat: 'Ik ben gekomen, God, om uw wil te doen'.”

Eerst zegt Hij dus: Slachtoffers en gaven, brandoffers en zoenoffers hebt Gij niet gewild, die konden U niet behagen, hoewel de wet voorschrijft dat ze gebracht moeten worden.

En dan zegt Hij: Hier ben Ik, Ik ben gekomen om uw wil te doen. Hij schaft dus het eerste af om het tweede te laten gelden. Door die wil zijn wij geheiligd, eens en voor altijd, door het offer van het lichaam van Jezus Christus.

EVANGELIE

LUCAS 1, 39-45

In die dagen reisde Maria met spoed naar het bergland, naar een stad in Juda. Zij ging het huis van Zacharias binnen en groette Elisabet.

Zodra Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot. Elisabet werd vervuld met de heilige Geest en riep met luide stem:

„Gij zijt gezegend onder de vrouwen en gezegend is de vrucht van uw schoot. Waaraan heb ik het te danken dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? Zie, zodra ik uw groet hoorde sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. Zalig zij die geloofd heeft dat tot vervulling zal komen wat haar vanwege de Heer gezegd is.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 21 december: Hooglied 2, 8-14 of Sefanja 3, 14-18a en Lucas 1, 39-45 • Dinsdag 22 december: Eerste Boek Samuël 1, 24-28 en Lucas 1, 46-56 • Woensdag 23 december: Maleachi 3, 1-4; 4, 5-6 en Lucas 1, 57-66 • Donderdag 24 december: Tweede Boek Samuël 7, 1-5.8b-12.14a-16 en Lucas 1, 67-79 • Vrijdag 25 december (Kerstmis, Geboorte van de Heer – Kerstnacht) Jesaja 9, 1-3.5-6 — Brief aan Titus 2, 11-14 — Lucas 2, 1-14 • (Kerstdag) Jesaja 52, 7-10 — Brief aan de Hebreëen 1, 1-6 — Johannes 1, 1-18 of 1-5.9-14 • Zaterdag 26 december: Handelingen der Apostelen 6, 8-10; 7, 54-60 en Matteüs 10, 17-22 • Zondag 27 december (Heilige Familie) Eerste Boek Samuël 1, 20-22.24-28 of Jezus van Sirach 3, 2-6.12-14 — Eerste Brief van Johannes 3, 1-2.21-24 of Brief aan de Kolossenzen 3, 12-21 — Lucas 2, 41-52.

EUCCHARISTIE OP RADIO | 20 december, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Virga-Jessebasiliek in Hasselt. De zang is van het koor Silvatica uit Bilzen, aangevoerd door Herman Luts. Lieve Schols zorgt voor de orgelbegeleiding.

EUCCHARISTIE OP TV | 20 december, 10 uur, VRT één: vanuit de Brusselse parochie Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstand, natuurlijk in het teken van de campagne van Welzijnszorg.

KERSTMIS OP RADIO | 24 december, middernacht, vrt Radio 1: middernachtmis vanuit de Leuvense Keizersberg, met de koristen van de abdij. Peter Jeurissen bespeelt het orgel

KERSTMIS OP TV | 24 december, middernacht, Canvas (!): middernachtmis in Eurovisie vanuit de Saint Theresa in Dublin, Ierland. Commentaar vanuit Brussel door Philip Debruyne.

KERSTMIS OP RADIO | 25 december, 10 uur, VRT Radio 1: kerstdagviering vanuit de Sint-Romboutskathedraal. Met kardinaal Danneels, het kathedraalkoor onder leiding van Jan Van Bouwelen en organist Peter Pieters.

KERSTMIS OP TV | 25 december, 11 uur (!), VRT één: kerstdagviering in Eurovisie vanuit de Nicolaasbasiliek in het Nederlandse IJsselstein. Er klinken de bekende kerstliederen en andere feestelijke gezangen, verzorgd door de Schola van het Cenakel onder leiding van Herman Rouw. Muziek verzorgen Arjo de Vries (orgel, piano) evenals een strijk- en koperkwartet. Voorganger is mediapastor Peter Denneman. Om 12 uur gevolgd door de pauselijke kerstboodschap en zegen Urbi et Orbi vanuit Rome.